

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 316.614.5:649-053.2
**ПРОБЛЕМА ВИХОВАННЯ У СІМ'Ї ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ
СТРУКТУРИ СУСПІЛЬСТВА**

Вакулик І.І., кандидат філологічних наук, доцент (vakulyk@ukr.net)
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Перша половина ХХІ ст. ознаменувалась різноплановими підходами до вивчення проблеми виховання на різних соціокомунікативних рівнях. Тут слід згадати публікації Ю. Каганова, І. Дзюбенко, І. Вакулик, І. Майданюк, Я. Пузиренко, О. Нанки, Н. Моїсєєвої, Л. Ярошевської та інших [9; 11; 12].

Власна родина для кожного – це і перший педагог дитини, і локація, у якій відбувається процес поступового дорослішання, накопичення духовного багатства, моральних цінностей, пізнання культури тощо. Сім'я багато в чому передбачає те, якою стане людина в майбутньому, які моральні якості вона понесе у світ, яким буде її моральне здоров'я [3]. Сучасна психологія (Б. Величковський) виявила наявність у свідомості людей своєрідних «типових сценаріїв», серед яких моральне підґрунтя сімейних стосунків посідає чільне місце. Давність цього питання підтверджується відповідями, котрі можна віднайти у першоджерелах людської культури – міфах, сагах, легендах, казках.

Згідно з античними уявленнями, в основі краси лежать міра, порядок, чіткість меж, гармонія, симетрія [4]. Так міркували Демокрит, Платон, Аристотель. Красу вони розглядали передусім як явище духовного порядку. А духовна краса знаходить своє вираження в красі фізичній [5]. Любов до прекрасного – обов'язковий елемент життя полісу, оскільки прекрасними вважалися такі поняття, як слава, гідність, честь, майно, воля, тобто все, з чого склалися уявлення та що вважалося невід'ємним соціальним атрибутом вільного, ідеального громадянина.

Ми розглядаємо проблему виховання у родині як соціальний інститут, у якому задіяні усі члени суспільства. Це процес формування й утвердження особистості під впливом «індикаторів» – самоосвіти, навчання, виховання у родинному колі, засвоєння елементів культури, норм, цінностей та соціальних ролей, які є сутнісними для конкретного суспільства. При цьому слід враховувати, що самі ці норми й засоби не можуть бути встановлені простим проголошенням.

Сім'я має ключову роль у вихованні та соціалізації дітей, вона є першим та зовнішнім середовищем, де формуються цінності, погляди на життя та моральні принципи. Недостатнє виховання, яке починається із родини, може призвести до різних проблем у майбутньому, таких як антисоціальна поведінка, злочинність, залежність від наркотиків та алкоголю, а також інші психологічні та емоційні проблеми. У сучасній круговерті життя сім'я часто зазнає впливів різноманітних факторів (напр., економічна нестабільність, розлучення, міграція, насильство, війна тощо), які групуються і створюють низку проблем. Тому важливо

сприяти вихованню позитивних цінностей, таких як любов, повага, терпіння, співчуття, та інших моральних принципів, на яких вибудовується здорове й щасливе життя; забезпечувати підтримку сім'ї як основної одиниці суспільства, надавати допомогу вихованцям, створювати належні умови для їх розвитку та соціалізації. При цьому слід враховувати культурні та етнічні особливості, традиції та звичаї, які складають ідентичність кожної родини.

Перелік посилань

1. Букій Т. В. Особливості реалізації виховної функції багатодітною сім'єю. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя*. С. 26-33. URL: [https://zsprr_2014_3_6%20\(3\).pdf](https://zsprr_2014_3_6%20(3).pdf)
2. Вакулик І. І. Духовно-моральне виховання сучасного покоління: від витоків формування світобачення до сьогодення. *Антропологічні виміри філософських досліджень*. Дніпропетровськ. 2012. 136-144.
3. Вакулик І. І. Спілкування як екзистенція людського буття. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2012. № 2 (4). 160-162.
4. Зеньковский В. В. Психология детства. Москва : Академия, 1996.
5. Лукашевич М. П. Соціалізація: виховні механізми і технології. Київ : ІЗМН, 1998.
6. Майданюк І. З., Мельничук Т. Ф., Пузиренко Я. В., Вакулик І. І. Культура сім'ї та побуту. Київ : ВПЦ НубіП України, 2016. 365 с.